

רקע תיאורטי, התכתחותי ויישומי

כיתה ג'-ד':

מרחב החיים:

בילדות התיכונה, משתתפים ילדים באופן מלא בקבוצת בני גילם, בבית-הספר, בחוגים ולפעמים גם בקבוצות של תנועות נוער.

מטלות רגשיות חברתיות:

בשלב זה מצופה מן הילד להתקדם ולרכוש יכולות לימודיות וחברתיות משוכללות יותר. מצפים ממנו להתמיד ולהשקיע מאמצים ולעמוד בתנאי תחרות.

מצופה מן הילד גם להבחין בתפקידים חברתיים שונים, כגון: מוביל, משתתף, מובל ולהשתלב בקבוצת בני הכיתה. עם זאת עליו לדעת לעמוד על שלו כשהמצב דורש זאת. לעתים מצופה ממנו להתמודד עם רגשות עצים ומנוגדים שמצוררת תחרות.

הוא מסוגל (בצורה נוקשה לעיתים) לציית לכללים ולחוקים, ובה בעת להחמיר בשיפוטו ביחס ל"עבירות" שעוברים חבריו. הוא מסוגל גם להביע את רגשותיו וצרכיו בצורה מקובלת המביאה להתייחסות הסביבה אליהם.

תנאים סביבתיים המאפשרים להתפתחויות הללו לקרות:

א. סביבה המספקת הזדמנויות ללמידה (משפחה, בית-ספר וקהילה):

- התנסויות בלמידה שיתופית בקבוצות עבודה.
- מרחב להתנסויות במשחק קבוצתי בחצר בית-הספר.
- משימות קבוצתיות בשעות הפנאי מחוץ לכותלי בית-הספר.

ב. פעולות היזמות על-ידי המורה בנוסף לשיעורי תכנית כישורי חיים, ומשלימות אותם:

- להביע התעניינות בתחומי תחביב ונטיות אישיות של ילדים ולתת להם ביטוי בחיי הכיתה.
- להכין ולאמן את הילדים לקראת התפקידים שבהם יישאו בקבוצה והכיתה.
- להמשיך ולהציב ציפיות להישגים לימודיים גבוהים, לספק התנסויות מתאימות ולעודד למידה עצמאית.
- להתייחס באופן אישי ומותאם לילדים המגלים קשיי למידה, ולסייע להם במשוב שיאפשר התמדה בהשקעה, תוך התייחסות להתקדמות אישית ועידודה.
- לכוון ולתמוך בפעילויות חברתיות מתאימות בין ילדים בתוך בית-הספר ומחוצה לו.
- לשתף הורים בערכים ובנהלים שמנחים את בית-הספר, תוך היכרות ומתן כבוד לתרבויות הרווחות בקהילת בית-הספר.
- לאפשר להורים לתרום מן התרבות, מן הידע ומן המומחיות שלהם בתחומי הכיתה.

ג. מקומה של קבוצת ילדי הכיתה בהתפתחות היכולות והכישורים:

- לתת משוב לילד על התנהגותו בכיתה ובחצר.
- לתת לו דגם להשוואה ולחיקוי.
- להציב לילד מראה לתכונות אישיות שבאות לידי ביטוי בהתנהגותו.
- לשכלל את כושר הביטוי של הילד בבואו להסביר את עצמו ולשכנע את חבריו.